Norskhet er ikke noe man har, det er noe man gjør, skriver *Nora Mehsen.*

Når du sitter med denne avisen mellom hendene, er jeg innkvartert i et ydmykt krypinn i Oslomarkas dype skoger. En 30 minutters togtur unna kåken min på Grønland, men likevel på andre siden av kloden. Jeg skal finne meg selv, har jeg bestemt, komme i vater, lade batteriene, ta en pause fra alle *må*-ting og bare leve – med hunden min som eneste selskap. Seks dager er avsatt til gjennomføringen. Hva er det som kan gå galt? Alt, i grunn.

I oppveksten så jeg på hytter som et luksussymbol – et hus man bare var litt i, i tillegg til det huset man allerede hadde. Men det som virkelig ikke ga mening, var den orkestrerte klassereisen hyttelivet innebar – en klassereise som gikk nedover. Her oppsøkte folk en bunker uten strøm, innlagt vann og mobildekning – frivillig – og kalte det «hygge». For meg, som kom fra et arbeiderklassehjem og higet etter klassekameratenes middelklasseliv m/hytte, var dette et stort mysterium. Det som imidlertid var åpenbart, var at norskhet ikke var noe man hadde, men noe man gjorde. Og dette «noe» kunne foredles av de spesielt innvidde som overlevde den brokete ferden til Hytta – en kulturell kapital jeg ikke var i besittelse av.

I en verden og et Norge i fluks består hytta som et sted for nordmenns identitetsbygging. Selv om hyttelivet varierer mellom alt fra nøkterne kvistrom til laftede palasser med torv på taket, 18-hulls golfbane, vinkjeller og utendørsspa, snakkes det likt om hyttas formål. Det handler om å flykte fra fremmedgjøringen som følger av hverdagens stress og mas, til en tilværelse preget av fred, autentisitet og rekalibrering. Å forflytte seg fra dagliglivets værelser til hytta handler derfor også om å bevege seg fra «tynne» kommersialiserte rom til «tykke» rom med mening – et sted der man går fra å se på ting til å se

å innkvartere zakwaterować
ydmyk – pokorny, także potulny, poddańczy (*overfor noen*)
(et) krypinn – mały, ciasny pokój; 'gniazdko', kryjówka (z jęz. szwedzkiego)
(en) kåk - 1. rudera, buda, szopa, dom w złym stanie, także określenie hytty / 2. przyjęcie, prywatka [dosł. *livlig og prigvat fest*], *f.eks. være bedt på kåk* (z jęz. szwedzkiego)
(en) klode - planeta
i vater – dosł. w poziomie, pozycji horyzontalnej; przenośnie chodzi o równowagę umysłową [*vater* jest skrótem od *vaterpass* - poziomicy]
(et) selskap – towarzystwo (czyjeś); także spółka
i grunn (eller *i grunnen*) – w gruncie rzeczy, właściwie
(en) bunker - bunkier
frivillig – dobrowolny; także ochotnik lub wolontariusz, *f.eks. jobbe som frivillig*
å hige – dążyć, zmierzać, f.eks. *hige mot målet* – zmierzać do celu
(et) mysterium – tajemnica, zagadka
broket (eller *brokete*) – 1.zawiły, skomplikowany, trudny; *det gjør det broket for meg*; *situasjonen er broket* / 2. złożony z wielu elementów; *en broket forsamling* / 3. pstrokaty, różnokolorowy, *en broket kjole*
å være i besittelse av... – być

på seg selv. Nå kan det diskuteres hvorvidt hytta representerer et brudd med det post-postmoderne livet eller er en forlengelse av det, men å være på hytta er og forblir en introvert øvelse.

Mitt eget forestående hytteprosjekt har det samme eksistensielle formålet – å finne tilbake til meg selv etter et år der jeg føler at jeg har eksistert mer enn jeg har levd. Mangelen på balanse mellom arbeid, familie og egentid er en situasjon jeg deler med mange av mine landsmenn. Når selv *vil*-tingene er blitt til *må*-ting, er det på tide å ta grep og kjenne etter hvilket liv man ønsker å leve.

Som en hyttegjenger med kort rulleblad, har jeg måttet gjøre grundig forarbeid for å lete meg frem til åstedet for denne planlagte selvpleien – en hytte på Snippen i Lillomarka med utedo, brønn og solcellestrøm. På alle andre tidspunkter i livet ville denne boligen vært mitt verste mareritt.

Nå tar jeg meg selv i å fantasere om å støte ut et entusiastisk «hei, hei!» til skigåere med snørrbart, ikledd kostymer med konturene av kjønnsorganene sjenerøst på utstilling. På den innforståtte måten ekte nordmenn hilser så fort man kommer langt nok unna allfarvei. Jeg drømmer om å spise tørre brødskiver med svett gulost og drikke utvannet pulverkakao på toppen av et fjell – for det er først da jeg vil kjenne at jeg virkelig *lever*.

Jeg drar til skogs alene med bikkja, selv om jeg har angst for å gå meg vill og bli angrepet av elg og/eller seriemordere på vei til utedoen etter mørkets frembrudd. Jeg er redd for å være kald, alene, sulten, sårbar, og jeg er redd for å være redd. Alle disse bekymringene har gjort meg en smule utslitt av å «hygge» meg før hytteeventyret mitt i det hele tatt har begynt. Men jeg drar likevel – eller kanskje nettopp derfor. Er det en slags forlengelse av statsborgerskapstesten jeg utsetter meg selv for?

w posiadaniu czegoś
(et) kvistrom – poddasze, strych; loftsrom
laftede – [tu:] drewniany
(en) 18-hulls golfbane – 18-dołkowe pole golfowe
(en) fremmedgjøring – wyobcowanie

(en) forlengelse – od czas. *å forlenge*; przedłużenie
å forbli - pozostawać
landsmenn – rodacy
det er på tide – najwyższy czas…, nadszedł czas żeby…
(en) brønn – studnia
å fantasere om –fantazjować o czymś
på utstilling – na widoku
innforstått – dobrze znany; *være innforstått med* – być świadomym czegoś
utvannet – rozcieńczony, rozwdodnionu
(en/ei) bikkje – pies
(en) seriemorder – seryjny morderca
(et) frembrudd (eller *frambrott, frambrudd*) – początek, *f.eks. fascismens frembrudd* – początki faszyzmu
(en) smule – dosł. okruch; także mała część czegoś; *brødsmuler* – okruchy chleba; *smuler er også brød* – lepszy rydz niż nic
(et) statsborgerskap – obywatelstwo

Hvorfor gjør jeg dette mot meg selv?

Jeg vet at hytteoppholdet mitt er drevet frem av en følelse av fremmedgjøring i eget liv. Å etterape den norske folkesjelens oppskrift i å finne sinnsro er et forsøk på møte denne følelsen. Samtidig er jeg klar over at dagene jeg har foran meg, i seg selv kommer til å føre til en form for fremmedgjøring. Min klossethet med å forvalte den spesifikke *norskheten* som hyttelivet vil kreve av meg, tydeliggjør at søken etter innenforskap på ett område kan avle utenforskap på andre områder. Som muslim med innvandrerbakgrunn vet jeg at norskheten min stadig er oppe til diskusjon, vurdering og justering, både av mannen i gata og av politikere i mektige posisjoner. Slik åpenbarer hytta seg også som et sted der selvet lever i spennet mellom friheten og byrden med å skape, dissekere og reforhandle seg selv – et sted der identitetskriser både kan begraves og fødes på ny.

Vil hytta klare å leve opp til mine forventninger om lindring for sjelen, eller er det hele en selvutviklingsfelle, en norsk variant av *mindfulness* som nok et rom å måtte prestere i? Det gjenstår å se. Bare lov at dere vil lete etter meg hvis det drøyer for lenge til min neste kommentar.

Artikkelen *Nora Mehsen om norsk hyttekultur*, skrevet av Nora Mehsen, ble hentet fra Morgenbladet sin nettside (tilgangsdato 18.12.2017):
https://morgenbladet.no/ideer/2017/12/nora-mehsen-om-norsk-hyttekultur

å etterape – naśladować (często bezkrytycznie), przedrzeźniać
(en/ei) sinnsro – spokój umysłu
å være klar over – być świadomym czegoś
(en) klossethet nieporadność, niezdarność, niezgrabność, nietaktowność; częściej jako przymiotnik *klosset*
å tydeliggjøre - wyjaśniać
søken etter (eller søkning) – poszukiwanie czegoś, *f.eks. menneskehets søken etter sannhet* – poszukiwanie prawdy przez człowieka
å dissekere – robić dysekcję (np. żaby), w przenośnym znaczeniu badać coś bardzo dokładnie (i często bezlitośnie)
å lindre – łagodzić, uklżyć, uśmierzać [ból]
(en) sjel - dusza
å drøye – przedłużać się, przeciągać, odwlekać